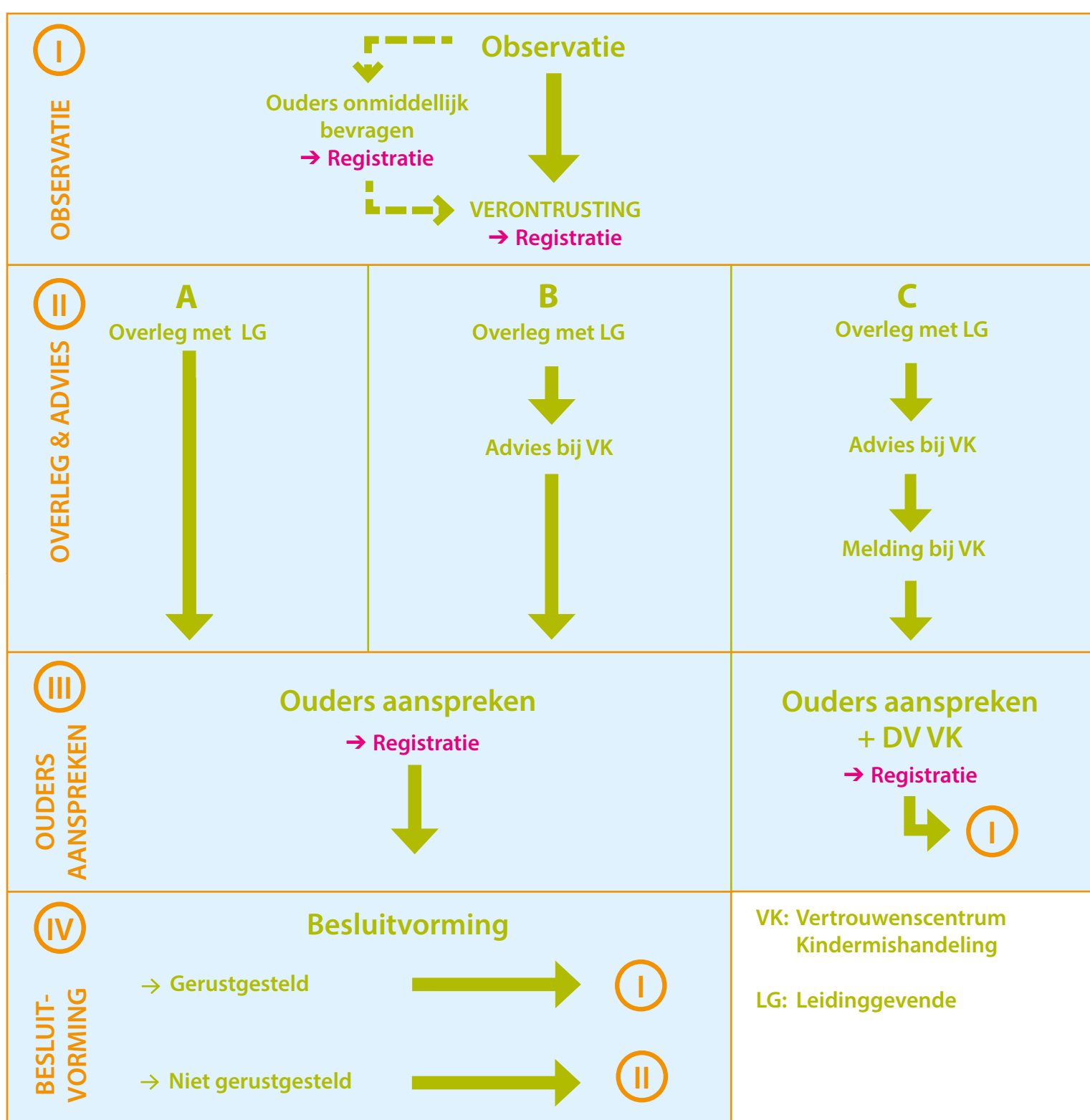


Stappenplan voor Kinderdagverblijven: aanpak van verontrusting en vroegdetectie van kindermishandeling



I OBSERVATIE

- Grondig observeren is een eerste voorwaarde voor de aanpak van verontrusting en vroegdetectie van kindermishandeling.
- Het KDV biedt de ideale omgeving voor deze grondige observatie. Dit dankzij het nauwe contact tussen kind, ouder(s) en medewerkers van het KDV.
- Bij deze observaties is er nood aan extra aandacht voor wat afwijkend en/of opvallend is.
 - Ontwikkeling:** voorsprong of achterstand in vergelijking met leeftijdsgenoten op één of meerdere domeinen
 - Plotse veranderingen** in slapen, eten, afscheid nemen, spelen, humeur, afhankelijkheid...
 - Dagelijkse verzorging:** hygiëne, kledij, medische zorg...
 - Relaties:** Wat valt op in het contact tussen
 - Ouder-kind
 - Ouder-ouder
 - Kind-medewerker
 - Ouder-medewerker
 - Kind-kind
 - Letsels** zoals krabben, blauwe plekken, striemen, breuken, brandwonden, blauw oog...
- Soms dient een situatie zich zo aan dat het gepast is ouders onmiddellijk te bevragen over de observaties van het moment.
Vb. ouders komen overstuur aan, kind heeft een opvallende blauwe plek ...
Registreer: datum + ongerustheden + korte weergave gesprek
- Vind je afdoende en geruststellende verklaringen voor je observaties?
Vb. Kind is ziek, ouder met problemen op het werk, gezinsveranderingen...
- Vind je geen afdoende verklaringen? Ben je onvoldoende gerustgesteld? Komt het probleem vaak voor?
Dan spreken we van verontrusting. → II
Registreer je ongerustheden: datum + feiten

II OVERLEG & ADVIES

- Aandachtspunten:
 - Ga na of kindermishandeling een verklaring kan zijn voor je ongerustheden.
 - Fysieke en emotionele verwaarlozing
 - Fysieke en emotionele mishandeling
 - Getuige van geweld
 - Seksueel misbruik
 - Hou rekening met de ernst, urgentie en afspraken binnen je eigen KDV voor het bepalen van de piste.
- Mogelijke pistes die leiden naar een gesprek met ouder(s):
 - Overleg met LG. Twee opties:
 - Binnen het overleg krijgen jullie voldoende duidelijkheid en wordt beslist wie met de ouders in gesprek gaat. → III
 - Er blijven vragen én bepaalde observaties doen denken aan een vorm van kindermishandeling. → B
 - Omdat er vragen blijven en er een (vaag) vermoeden van kindermishandeling is, wint het KDV advies in bij het VK.
Dit kan anoniem, d.w.z. naam van het kind wordt niet genoemd en de verantwoordelijkheid blijft bij het KDV.
Twee opties:
 - Het KDV en het VK komen tot een plan van aanpak waarbij het KDV de verdere verantwoordelijkheid blijft opnemen. → III
 - Het KDV en het VK komen tot het besluit dat het VK een actieve rol dient op te nemen. → C
 - In overleg met het VK wordt besloten tot een melding. Gegevens van het kind en het gezin worden overgemaakt aan het VK dat mee verantwoordelijkheid opneemt. De ouders worden hierover ingelicht door het KDV. → III

VK = Vertrouwenscentrum Kindermishandeling KDV = kinderdagverblijf LG = leidinggevende

III OUDERS AANSPREKEN

- Aandachtspunten
 - Ouders zijn de eerste verantwoordelijken als het om hun kinderen gaat. Het is noodzakelijk hen op de hoogte te stellen bij ongerustheden.
 - Registreer:** datum + korte weergave gesprek
 - Bij letsels is het aangewezen om ouders te vragen hun arts te consulteren en het KDV op de hoogte te stellen van de bevindingen.
- Twee opties:
 - Indien piste A of B:
 - Het KDV brengt de ouders op de hoogte en benoemt de ongerustheden o.b.v. observaties (en eventueel elementen uit intern overleg of overleg met het VK).
 - Het KDV vraagt ouders naar verduidelijking rond de ongerustheden. Op basis daarvan wordt de verontrusting verder ingeschat. → IV
 - Indien piste C:

Het KDV kan advies inwinnen bij het VK over de aanpak van het gesprek met ouders.
Het KDV informeert ouders dat:

 - Er ongerustheden zijn die doen denken aan kindermishandeling.
 - De overheid bij dergelijke verontrusting verwacht dat het KDV een gespecialiseerde dienst inschakelt, m.n. het VK.
 - Het VK heeft ingeschat dat een melding noodzakelijk is en dat het KDV het gezin daarom heeft aangemeld bij het VK.
Het KDV blijft observeren en neemt bij nieuwe verontrusting opnieuw contact op met het VK.
→ I

IV BESLUITVORMING

- Op basis van de informatie uit stappen I, II en III maak je een inschatting.
- Voor een goede besluitvorming kan het aangewezen zijn om meerdere personen bij het overleg te betrekken.
- Twee opties:
 - Gerustgesteld: → I
Na het gesprek met de ouders ben je niet langer verontrust. Je hebt afdoende verklaringen gekregen voor de verontrusting die je had. De ouders hebben voldoende handvatten om de verontrusting aan te pakken of verontrusting in de toekomst te voorkomen.
 - Niet gerustgesteld: → II
Na het gesprek met de ouders ben je nog steeds verontrust.

Je krijgt een afdoende verklaring. Ouders blijken echter niet te beschikken over voldoende handvatten om de verontrusting aan te pakken of te voorkomen. Er is nood aan opvoedingsondersteuning of hulp voor een ander probleem. Je gaat na wie van het KDV dit verder kan opvolgen en het KDV of ouders contacteren indien nodig een externe dienst (zie sociale kaart). Je blijft de situatie samen met ouders verder opvolgen.

OF

Je krijgt geen afdoende verklaring en blijft ongerust. Je volgt (opnieuw) piste A, B of C, d.w.z. verder intern overleg en/of overleg met het VK met als doel de nodige opvolging te voorzien.

Door hun grote afhankelijkheid van opvoeders zijn kinderen tussen 0 en 3 jaar extra kwetsbaar voor elke vorm van geweld en verwaarlozing. Preventie en vroegdetectie reduceren het risico van kindermishandeling. Dit stappenplan biedt een leidraad bij het detecteren, inschatten, bespreken en aanpakken van verontrusting bij jonge kinderen binnen het kader van kinderopvang.

Het **Stappenplan voor Kinderdagverblijven: aanpak van verontrusting en vroegdetectie van kindermishandeling** werd ontworpen door het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling Brussel en wordt ondersteund door Kind en Gezin.

Bij een vermoeden van kindermishandeling, kan steeds beroep gedaan worden op het advies en de hulpverlening van het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling.

VERTROUWENSCENTRUM KINDERMISHANDELING (VK)

In elke Vlaamse provincie
en in Brussel is een VK gevestigd.

Bij verontrusting kan je contact opnemen met het VK van de provincie waarin het kind woonachtig is.

Voor de actuele contactgegevens
van de VK's kan je terecht op
www.kindermishandeling.be

